

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. mevr. H. Post
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

datum Utrecht, 3 november 2020
ons kenmerk 2020-82
voor informatie Heleen Post h.post@patientenfederatie.nl 06-13695726
onderwerp AO Msz/Ziekenhuiszorg/Patiëntveiligheid/Kwaliteitszorg 9/11

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Op 9 november spreekt u over medisch-specialistische zorg. Patiëntenfederatie Nederland vindt het belangrijk dat het perspectief van patiënten bij verschillende ontwikkelingen in de medisch-specialistische zorg stevig aan bod komt. In deze brief geven we u vier aandachtspunten mee.

1. Betrek patiënt bij spreiding en uitstel van reguliere zorg door corona

De Patiëntenfederatie staat achter de spreiding van patiënten die (semi)acute zorg nodig hebben tijdens de tweede golf van de coronacrisis. Zodat je woonplaats niet bepalend is voor de kwaliteit van de zorg die je krijgt. Toch kan het verplaatsen van zorg voor patiënten en hun naasten heel ingrijpend zijn. Zeker als het ziekenhuis verder weg is. Dat terwijl de impact van (semi)acute levensbedreigende klachten natuurlijk altijd al groot is. Patiëntenfederatie Nederland dringt er daarom op aan dat ziekenhuizen hier rekening mee houden. Bijvoorbeeld naasten tegemoet te komen in de reis- en verblijfskosten. En door heldere en goed vindbare informatie te bieden over de afspraken die zijn gemaakt over het verplaatsen van zorg. Zodat patiënten en naasten weten waar ze aan toe zijn en zorgverleners daar actief naar kunnen verwijzen.

Voor patiënten die wel zorg, maar geen (semi)acute zorg, nodig hebben is het belangrijk dat ze niet geheel uit beeld verdwijnen als hun afspraak of behandeling wordt uitgesteld. Geef hen de mogelijkheid om (online) medisch-inhoudelijke vragen te stellen. Geef goede informatie en duidelijkheid bij het afzeggen van afspraken. En wijs op de mogelijkheid van zorgbemiddeling door zorgverzekeraars.

> Wilt u de minister vragen om:

- burgers goed te informeren over de afspraken over verplaatsing van coronapatiënten?**
- met zorgverzekeraars af te spreken dat indien noodzakelijk vergoeding van reis- en verblijfskosten voor naasten beschikbaar is?**
- te bevorderen dat ook patiënten met een niet urgente zorgvraag (digitaal) toegang houden tot een zorgverlener, goede informatievoorziening en zorgbemiddeling?**

2. Betrek patiëntervaringen altijd bij beslissingen over zinnige en verzekerde zorg.

De afgelopen tijd was er veel aandacht voor het thema zinnige zorg. Onder andere naar aanleiding van het rapport van de Algemene Rekenkamer over het programma Zinnige Zorg¹ en eerdere uitlatingen van de NZa² over het aantal behandelingen dat niet bewezen effectief is.

Patiëntenfederatie Nederland erkent de noodzaak van zorgevaluatie en gepast gebruik van zorg en participeert daarom in het gelijknamige programma. Tegelijkertijd wijzen wij erop dat zorgevaluatie

¹ <https://www.rekenkamer.nl/publicaties/rapporten/2020/10/13/verzekerd-van-zinnige-zorg>

² [Toezichthouder Nza, de zorg is teveel een verdienmodel geworden, NRC juni 2020](#)

meer behelst dan het wel of niet schrappen van zorg. We moeten ervoor waken dat behandelingen te snel afgeschreven worden, terwijl er veel patiënten baat bij kunnen hebben. De effectiviteit van een behandeling is vaak niet zwart-wit is en kan per patiënt verschillen. Er moet ruimte blijven voor een passende behandeling voor elke patiënt. Beslissingen over de inhoud van het verzekerd pakket zouden daar rekening mee moeten houden.

> Wilt u de minister vragen om bij aanpassingen in het verzekerd pakket rekening te houden met de verschillende situaties van patiënten? En te borgen dat de ervaringen van patiënten, tijdig meegenomen worden bij discussies over het verzekerde pakket?

3. Pak complexe zorgvragen altijd op maat en over domeinen heen aan.

Recent heeft de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) het advies 'Hoor mij nou'³ gepubliceerd. De RVS stelt dat de huidige praktijk van 'Samen Beslissen' in het ziekenhuis onvoldoende aansluit bij mensen met complexe zorgvragen in meerdere levensdomeinen. Deze mensen worden geconfronteerd met een stelsel dat de zorg opknipt in een lichamelijk, een psychisch en een sociaalmaatschappelijk gedeelte. Voor hen stelt de RVS een alternatief besluitvormingsproces voor: Samen Begrijpen, Samen Proberen, Samen Reflecteren en Samen Leren. De RVS adviseert voor deze patiënten betere triage en een multidisciplinair hulpnetwerk op maat, waarin ook naasten deelnemer (kunnen) zijn, en waarbij coördinatie duidelijk is belegd.

De Patiëntenfederatie ziet het voorstel van de RVS niet als alternatief maar als uitwerking van 'Samen Beslissen'. Daarbij erkennen we het belang van betere triage bij complexe zorgvragen. De brede context van de patiënt en zijn wensen en behoeften moeten daarbij uitgangspunt zijn. Een multidisciplinair hulpnetwerk op maat en duidelijke coördinatie bij het leveren van zorg en ondersteuning vormen daarvoor de basis. Dit proces moet altijd (ook bij een minder complexe zorgvraag) op maat voor de patiënt ingericht worden. De minister bespreekt met de partijen van het Hoofdlijnakkoord Medisch-Specialistische Zorg welke aanbevelingen van RVS de beweging naar meer 'Samen Beslissen' op basis van uitkomst informatie verder helpen. Ook voor mensen met complexe problemen. De Patiëntenfederatie benadrukt dat betere zorg en ondersteuning van mensen met een complexe zorgvraag alleen te realiseren is als het vanuit diverse domeinen gezamenlijk wordt opgepakt en geïmplementeerd.

> Wilt u de minister vragen om het RVS advies 'Hoor mij nou' te bespreken met partijen in alle betrokken domeinen, waaronder het sociaal domein en de eerste lijn? Zodat optimaal ingezet wordt op betere zorg en ondersteuning voor mensen met een complexe zorgvraag.

4. Stimuleer hybride (ziekenhuis)zorg nu en in de toekomst

Tijdens de coronacrisis maakte een grote groep patiënten en dokters voor het eerst kennis met de mogelijkheden van digitale zorg. Patiëntenfederatie Nederland pleit voor structurele beschikbaarheid van volwaardige hybride zorg. Zodat patiënten altijd, in elk ziekenhuis en bij elke behandelaar kunnen kiezen voor hybride zorg. Zorg op afstand waar het kan en de patiënt het wil. Fysieke zorg in het ziekenhuis als het nodig is of wanneer de patiënt het wil. Zo draagt hybride zorg bij aan de juiste zorg op de juiste plek en het juiste moment.

>Wilt u de minister vragen stevig in te zetten op structurele beschikbaarheid van hybride zorg vanuit een gecoördineerde aanpak met alle betrokken partijen, inclusief de eerste lijn?

³ <https://www.raadrvs.nl/documenten/publicaties/2020/10/15/hoor-mij-nou>

We vragen u de uit deze brief punten te betrekken in het Algemeen Overleg op 9 november. Heeft u vragen naar aanleiding van deze brief dan zijn we graag beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a vertical line on the left, a large loop at the top, and a horizontal line extending to the right.

Dianda Veldman
Patiëntenfederatie Nederland